

Kulturarv Vikingstad

fortsätter på Internet - <http://kulturarv-vikingstad.com>

Medlemstidning för Vikingstads Hembygdsförening

Nr 3 2003

Ordföranden har ordet:

Nationaldagen

Årets nationaldagsfirande blev väldigt välbesökt. Vi räknade till över etthundra besökare vilket nog är det mesta hittills. Högtidstalet hölls av Anette Sigedal, Viking Brass spelade och ungdomar från Folkungagillet gjorde en uppskattad dansuppvisning.

Lördagsöppet

Under sommarens lördagar har i genomsnitt 10 personer varje lördag besökt hembygdsgården. Vi kommer att hålla öppet på lördagarna även nästa år.

Östgötadagarna

Årets upplaga av Östgötadagarna blev en mycket lyckad tillställning. Vädret visade sig från sin allra bästa sida och många personer hittade till hembygdsgården under helgen.

Vikingstadgruppens konstutställning i mangårdsbyggnaden uppskattades mycket och det var många som var glatt överraskade över den mycket höga kvalitén på konstverken.

Vi kunde med glädje konstatera att Nolleltans Television fann vårt program tillräckligt intressant för att komma och göra ett reportage.

Under sin rundresa i Östergötland utav Margareta Carling, projektledare för Östgötadagarna, Irma Görtz, vice vd i Östsam, Susanne Landqvist, vd för Östsvenska turistrådet och Gunvor Kruse, Östsam valde man att besöka även Vikingstads hembygdsgård på söndagsförmiddagen. De uppskattade vår vackra hembygdsgård och tyckte efter en förevisning av databasen "Kulturarv Vikingstad" att det var ett bra sätt att åskådliggöra bygdens kulturarv på.

På söndagens eftermiddag kom så Östergötland Hembygdsförbunds

Margareta Carling, projektledare för Östgötadagarna, njuter av solskenet på Mellangårdens veranda och blickar belåtet ut över de olika aktiviteterna.

Irma Görtz, vice VD i Östsam smakar på kolbullarna

ordförande Björn Larsson med fru på besök.

Vi uppskattar besökarantalet till ca 400 personer under de två dagarna vilket vi känner oss nöjda med.

Betydligt fler kolbullar serverades i år jämfört med förra året. Bussresan i

samhällets närhet var ett uppskattat inslag och det var inte många platser lediga när bussen gav sig iväg.

Några aktiviteter hann inte komma med i flygbladet då alla bitar ännu inte hade hunnit falla på plats vid tryckningen. Det gäller bland annat

möjligheten för barnen att få åka häst och vagn men de som var på plats och fick åka uppskattade den så mycket mer.

När så "Sluggo" startade tändkulemotorn och demonstrerade takspånhyveln så var det många ur framförallt den manliga delen av publiken som uppskattade att få höra ett ljud som sedan många år är försvunnet.

Ett annat och populärt inslag var Bälgasvängen som underhöll oss med sång och musik under så gott som hela söndagen.

Vi alla som var där kunde med andra ord konstatera att det blev en lyckad helg och för er som av en eller annan anledning var förhindrade att komma så hälsar vi er hjärtligt välkomna till nästa års Östgotadagar som kommer att hållas den första helgen i september 2004. Till sist så vill styrelsen tacka alla som bidrog till att göra våra Östgotadagar så lyckade.

Kent Sigedal

"Gåramålningar efterlyses"

På 1920-talet fanns en kringvandrade "gåramålare", som signerade sina tavlor O. Olsson. Han var från början verksam i sörmländska trakter, men man vet att han också målade av gårdar i våra nejder.

Äger du en tavla av O. Olsson eller vet var en sådan finns, ta då kontakt med inventeraren, som du når på något av följande sätt:

e-post: jonas.hasselrot@telia.com.

telefon: 08 - 1234567899

adress: Täppvägen 10,
151 33 Södertälje

Genom honom kan du i gengäld få veta mer om din ärvda tavla och dess upphovsman.

Hans Slycke

Detta hände under första världskrigets dagar åren 1914 - 1918.

Ute i Europa rasade det stora kriget mellan kontinentalmakterna, där även England och Amerika var inblandade. Inkallelser av värnpliktiga som avlöste varandra, förekom kontinuerligt i vårt land. Ransoneringar av

"Sluggo" demonstrerar hur det gick till att tillverka takspån med denna hyvel som drevs av en tändkulemotor.

Borden fylldes med hungriga gäster som ville provsmaka kolbullarna.

alla slag hade successivt från början trätt i kraft såsom en gardering för det ovissa ur folkhushållningssynpunkt och besvärligheten med avstängningar från yttervärlden.

Folk hade särskilt från städerna efter det första året fått kännning av livsmedelsbristen, varför många gav sig ut på landsbygden för att om möjligt spåra något hos godhjärtade människor för att dryga ut den erhållna tilldelningen med.

Som mina föräldrar och vi barn var boende i en torpstuga på rum och

kök vid gamla riksvägen, så fick vi även kännning av dessa besök. Mor som var en godhjärtad människa, delade med sig i den mån hon kunde till dessa vandrare. De var mycket tacksamma för den minsta lilla gåva. Många kunde be att få köpa. Jag vet att hon kunde senare tala om, hur ofta hon hade givit bort, så att hon nästan själv blivit strandsatt. För vår del så hade far och mor två kor, gris och höns. Detta var givetvis en fördel i dessa tider. Däremot vad gällde penningar, så vet jag efter vad som

berättats, att det kunde vara väldigt besvärligt. Mor kunde i lanthandeln ofta byta till sig varor mot smör som hon gjort, samt ägg, då penningar ej fanns.

Det förekom även vandrare, så kallade luffare, på den tiden. Många av dessa var ofrivilligt arbetslösa, så de hade inget annat val. Tiderna var då mycket svåra och inte fick man gå som lösdrivare. En gång kommer jag ihåg två ridande poliser med en man gående emellan. Vad orsaken var till detta vet jag inte.

Vandrare som kom in bad alltid om lite mat eller en smörgås. Jag vet att någon kunde få en liten smörgås invirad i ett tidningspapper med sig, när han gick. Det förekom även att de bad om härberge i ladugården över natten. Detta var mina föräldrar ganska restriktiva mot, särskilt om de var rökare. Torpet tillhörde huvudgården, vilket kunde, om olyckan var framme, ställa till obehag.

En söndag kom det in en man och undrade, om han kunde få en kaka bröd, han hade stor familj. Då mor hade det i knappaste laget för vår egen del, så sa hon som det var, varefter han gick ut och fortsatte sin färd. Som far satt i rummet, så såg han genom fönstret efter honom. Då kände han igen mannen. De hade varit exerciskamrater. Efter samtal med mor ropade far honom tillbaka. Han fick kaffe och smörgås och en lång stunds samtal utspann sig dem emellan. När han sedan gick, fick han resten av kakan samt en bit ost.

En dag kom det fyra damer, som gått från Linköping. Om de bara kunde få några potatisar eller en kålrot, så var de tacksamma. De fick några kålrötter.

Det var på hösten 1915. En så kallad positivhalare kom fram på gårdsplanen, där han ställde sitt instrument och tog fram en liten apa ur innerfickan på rocken. Han satte den på axeln, varefter han började veva för att få fram toner-

ÅTER TILL RÖTTERNA

**GUDSTJÄNST
I MISSIONSKYRKAN, VIKINGSTAD**

**TILLSAMMANS MED
VIKINGSTADS HEMBYGDSFÖRENING**

SÖNDAGEN DEN 5/10 KL.10.00

**VARFÖR ÄR SÅ MÅNGA SOM EN HALV MILJON
SVENSKAR MED I HEMBYGDSRÖRELSEN?**

**VAD HAR HEMBYGDSRÖRELSEN OCH TRON PÅ GUD
GEMENSAMT?**

SERVERING!

VÄLKOMMA!

VIKINGSTADS MISSIONSFÖRSAMLING

na, under det att apan tog sig från den ena axeln till den andra och så ner på positivet. Som jag var mycket uppmärksam på musik redan vid den åldern, så tog vi två barn på oss ytterkläderna och gick ut på förstubron för att lyssna på tonerna från positivet. Sin hatt hade han lagt upp och nervänd på marken. Jag frågade mor varför han gjort så. Då sa hon att han ville ha penningar för att han spelade. Då bad jag att få en slant

att ge. Jag fick några ören och gick ut och lade dem i hans hatt. Så gick jag åter upp på förstubron för att lyssna på musiken. Då slutade han, tog slantarna, satte på sig hatten, stoppade apan i innerfickan och lyfte upp positivet, bockade och gick, Mor sade: Han tyckte säkert att det var för liten gåva för sitt utövande. Så var det då slut med musiken för mig den gången.

Östen Allert